

**КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ УКРАЇНСЬКОГО РИНКУ ПРАЦІ:
СТРАТЕГІЧНІ ОРІЄНТИРИ**

«КОНКУРЕНТНІ ПРОФЕСІЇ»

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
1.Конкуренстоспроможність українського ринку праці: теоретико-методологічний аналіз	5
2. Аналіз українського ринку праці: основні конкурентні переваги	12
3.Стратегічні аспекти формування ринку праці як драйверу конкурентоспроможності української економіки.....	23
ВИСНОВКИ.....	28
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	30

ВСТУП

Сучасна конкурентоспроможність українського ринку праці виступає важливим детермінантом розвитку суспільства та країни. Умови та правила гри, що функціонують в розвинених країнах світу викликають необхідність стати вагомим учасником на конкурентному полі. Адже, зростання впливу та переваг виступає не тільки стратегічним завданням, але й кроком до формування ефективної системи функціонування. В той же час, специфічні умови, які виникли в наш час вимагають відповідних механізмів для подальшого пристосування та ефективної діяльності сфери ринку праці.

Важливий внесок в дослідження питання ринку праці зробили такі зарубіжні вчені, як А. Смітом [1], Д. Рікардо [2], А. Маршалл [3], А. Пігу [3], Ф. Махлуп, Дж. Кейнс [4], Л. Болтанські [5], Е. Кьянелло [5]. Значний внесок відносно вивчення стосовно теоретичного дослідження зробили такі вітчизняні економісти, як С. Мочерний [6], О. Устенко [6], Л. Шевченко [10], М. Поліщук [11], Е. Лібанова [12], В. Вовк [13], Г. Городецька [14], В. Лопух [15], О. Малиновська [16], С. Полковниченко [17], О. П'ятковська [18].

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Наукова робота виконана в межах науково-дослідних робіт Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського Міністерства освіти і науки України, а саме теми «Трансформація національної економіки в контексті реалізації євроінтеграційної стратегії» (номер державної реєстрації № 0118U003975).

Метою наукової роботи є обґрунтування стратегічних орієнтирів конкурентоспроможності українського ринку праці.

Для досягнення поставленої мети в ході підготовки наукової роботи необхідно вирішити такі основні **завдання**:

- дослідити теоретико-методологічні аспекти конкурентоспроможності українського ринку праці;

- проаналізувати основні конкурентні переваги українського ринку праці;

- обґрунтувати стратегічні аспекти формування ринку праці як драйверу конкурентоспроможності української економіки.

Об'єктом дослідження є процес розвитку конкурентоспроможності українського ринку праці.

Предметом дослідження є теоретико-методичні аспекти розвитку конкурентоспроможності українського ринку праці.

Методичною і теоретичною основою наукової роботи є наукові видання фундаментальних і прикладних досліджень у сфері функціонування ринку праці, економічної теорії, соціології та міжнародних економічних відносин.

Робота виконана на 29 сторінках основного тексту, складається зі вступу, трьох розділів, висновку та списку використаних джерел.

1. КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ УКРАЇНСЬКОГО РИНКУ ПРАЦІ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ

Економіка ХХІ століття, вказує на те, що конкурентоспроможність ринку праці та країни є рушійною силою в інноваційному, науковому, економічному, соціальному напрямку розвитку, а людський потенціал – це невід’ємна складова. Адже, на разі, не тільки природі або матеріальні умови є визначальними та першочерговими. Оскільки, креативність, творчість, комунікабельність та високі знання постають важливими чинниками аби зайняти свою ланку.

В умовах всеосяжної глобалізації, конкурентних відносин та всесвітньої пандемії, яка внесла свої корективи та стала переломним моментом не тільки для України, але й для всього світу, постає нагальна потреба в пошуку нових методів та шляхів. Адже, теперішній ринок праці функціонує в досить специфічних умовах, під впливом не тільки загальних процесів, але й «особливих». Тому зростання конкурентоспроможності українського ринку праці має відбуватися з урахуванням новітніх технологій.

Проте, перш за все, необхідно звертатися до першооснов, а саме розглянути дефініцію поняття «ринок праці», що є досить молодим надбанням науковців. Близьким за значення є «ринок постачання робочої» [1], введений А. Смітом та Д. Рікардо та «ринок робочої сили» К. Маркса. Вітчизняні вчені, такі як С. Мочерний і О. Устенко дають визначення в наступному розрізі «як певну сукупність працівників, які знаходяться в стані ще не працюючих або вже не працюючих, але в пошуку роботи» [6]. А ринок праці, вони тлумачать як «зайнятих і в даний момент працівників сфери матеріального і нематеріального виробництва».

Сформувалося й надбання еволюції поглядів представників шкіл економічної теорії, які намагалися розглянути цей термін з позицій функціонування механізму ринку праці (рис. 1.1) [2 – 5].

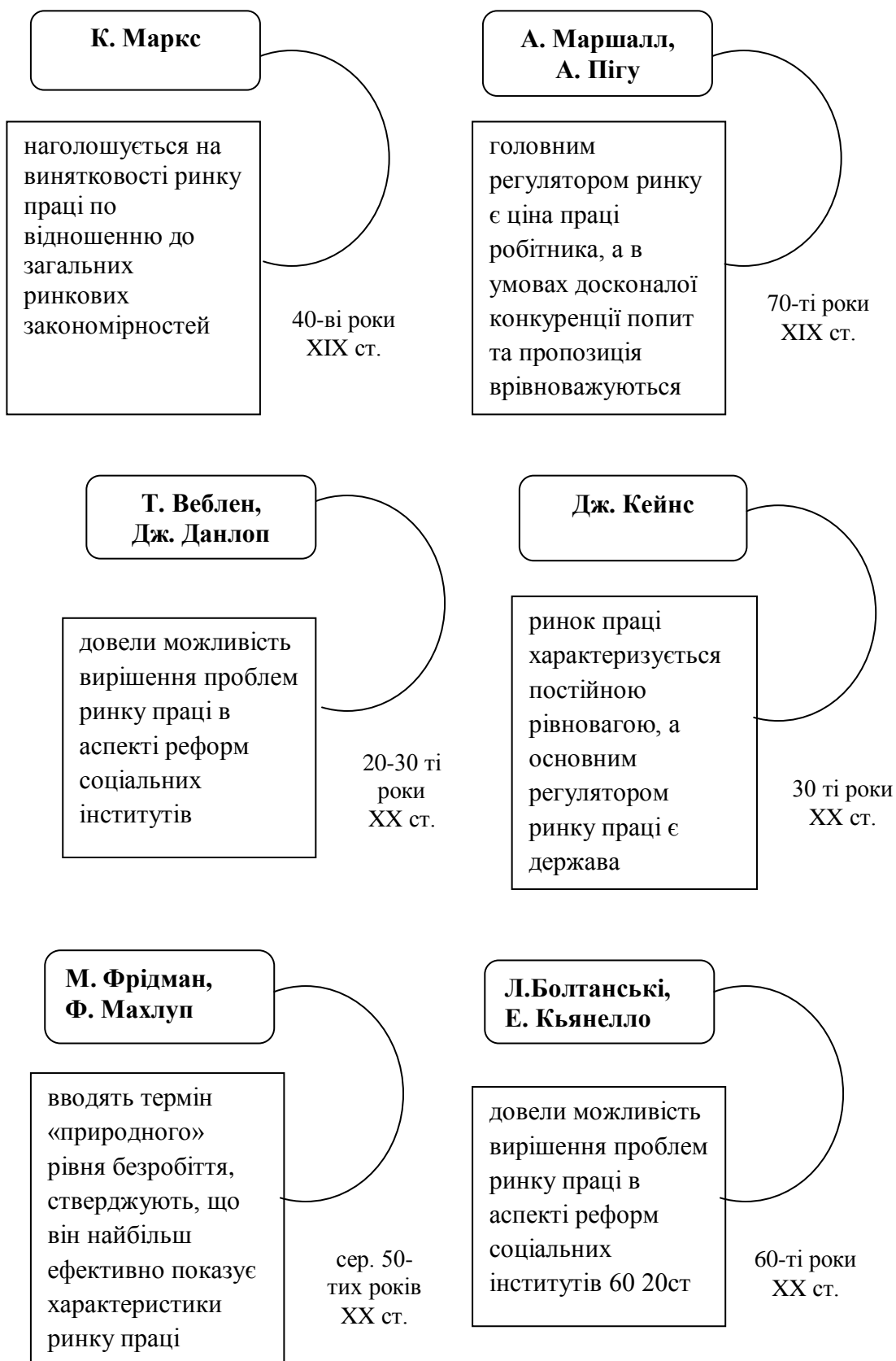

Рис. 1.1. Еволюція поглядів представників шкіл економічної теорії на поняття «ринок праці» (сформовано автором на основі [2 – 5])

Також, в економічній літературі для найбільш ефективного оцінювання використовують методи (рис. 1.2), що полягають в дослідженні та аналізі функціонування ринку праці через призму сукупності соціально-економічних відносин щодо підвищення кваліфікації, підготовки та перепідготовки кадрів [7].

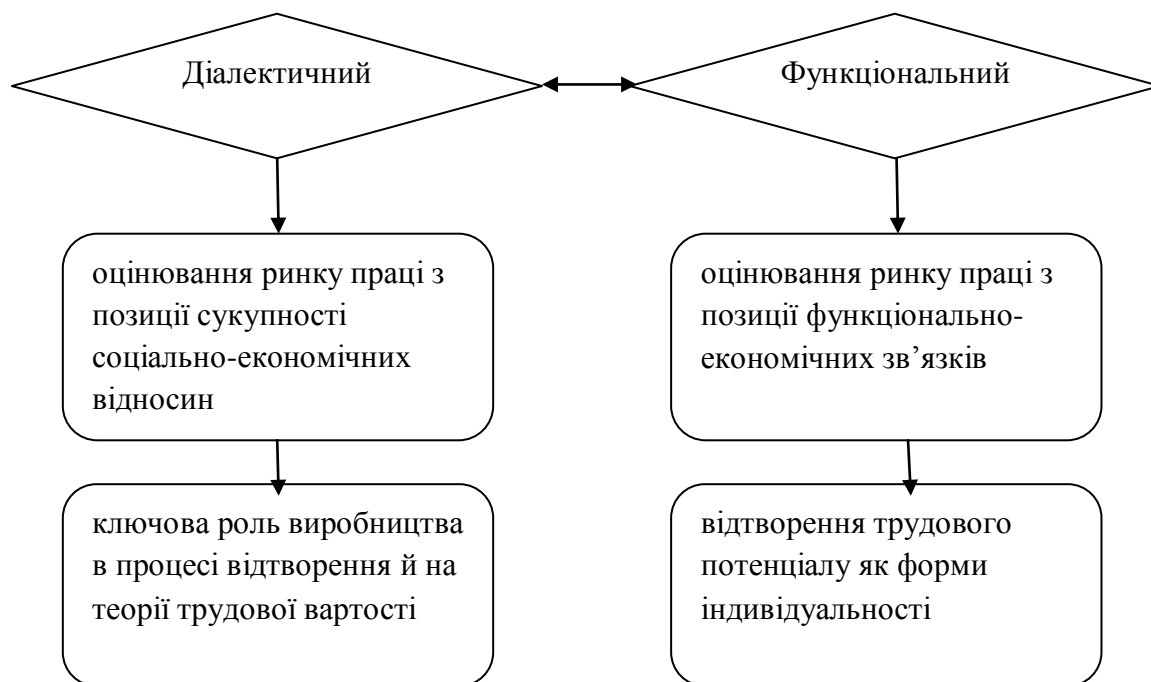

Рис. 1.2. Методи оцінювання ефективності ринку праці

Для узагальненої характеристики ринку праці користуються такими показниками [7]:

- кількісне порівняння попиту і пропозиції у галузевому та регіональному розрізах;
- кількісно - якісне порівняння професійно-кваліфікаційних зайнятих, наявної структури робочих місць та сучасних вимог розвитку виробництва;
- коефіцієнт навантаження на одне робоче місце, який розраховується як відношення офіційно зареєстрованих безробітних до числа вакантних робочих місць.

Сучасні дослідження збалансованості робочих місць, рівня безробіття, співвідношення зайнятості та населення розглядається в контексті здорового ринку праці. Для моніторингу всіх закономірностей та міжнародних відмінностей експертами МОП (ILO – International Labour Organization) проводяться обчислювання та співвідношення у глобальній системі результатів відносно визначення індексу здорового ринку праці.

Він передбачає не тільки врахування політичних зобов'язань та інших інструментів для забезпечення безпеки ринку праці, але, в першу чергу, є економічним підґрунтям розвитку конкурентоспроможності в умовах глобалізації світової економіки. Результати доповнюють інтегрованим підходом ІЛО із чітким вимірюванням та розподілом та аналізуються на основі (рис. 1.3) [19]:

показники вхідних даних в основному вибираються на основі інституційних зобов'язань щодо забезпечення безпеки ринку праці

показники процесу підбираються для визначення прихильності урядів на практиці

показники результатів моніторяться для відображення результатів національної економічної політики та ефективності стосовно ринку праці

Рис. 1.3. Показники, які формують дані ІЛО
сформовано автором на основі [19]

Співвідношення зайнятих до загальної кількості населення України та провідних країн європейського континенту виглядає наступним чином (рис. 1.4) [19].

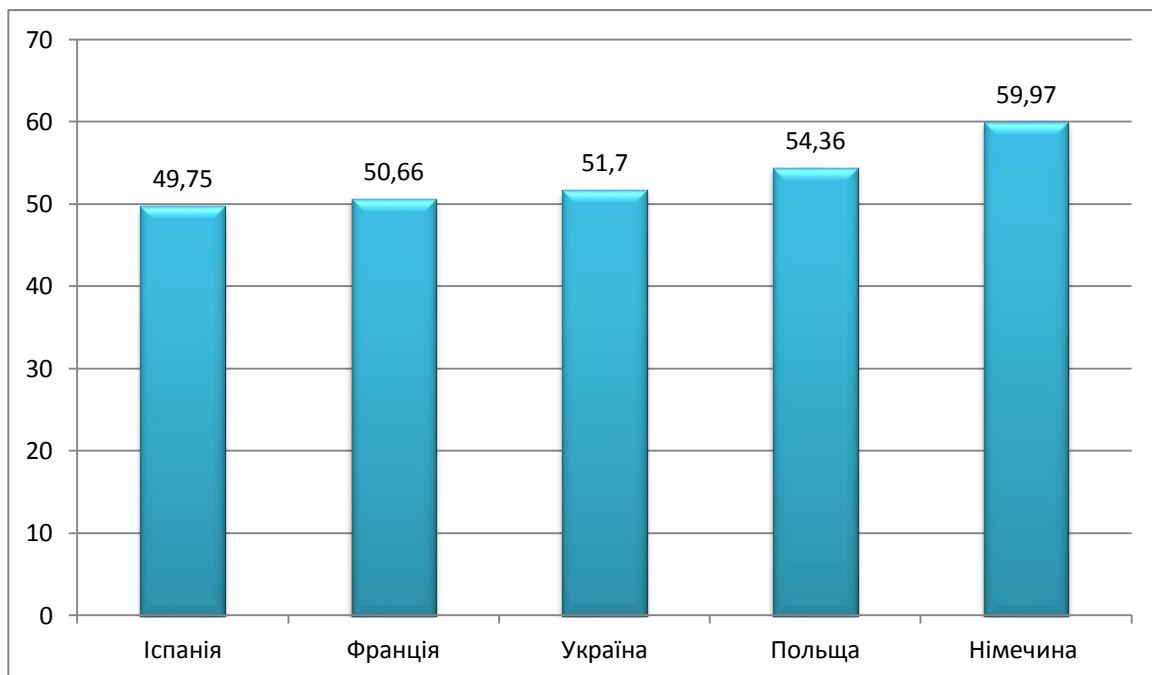

Рис. 1.4. Рівень зайнятих до кількості населення, %

Також, необхідно зазначити дані рівня безробіття України з європейськими представниками (рис. 5) [19].

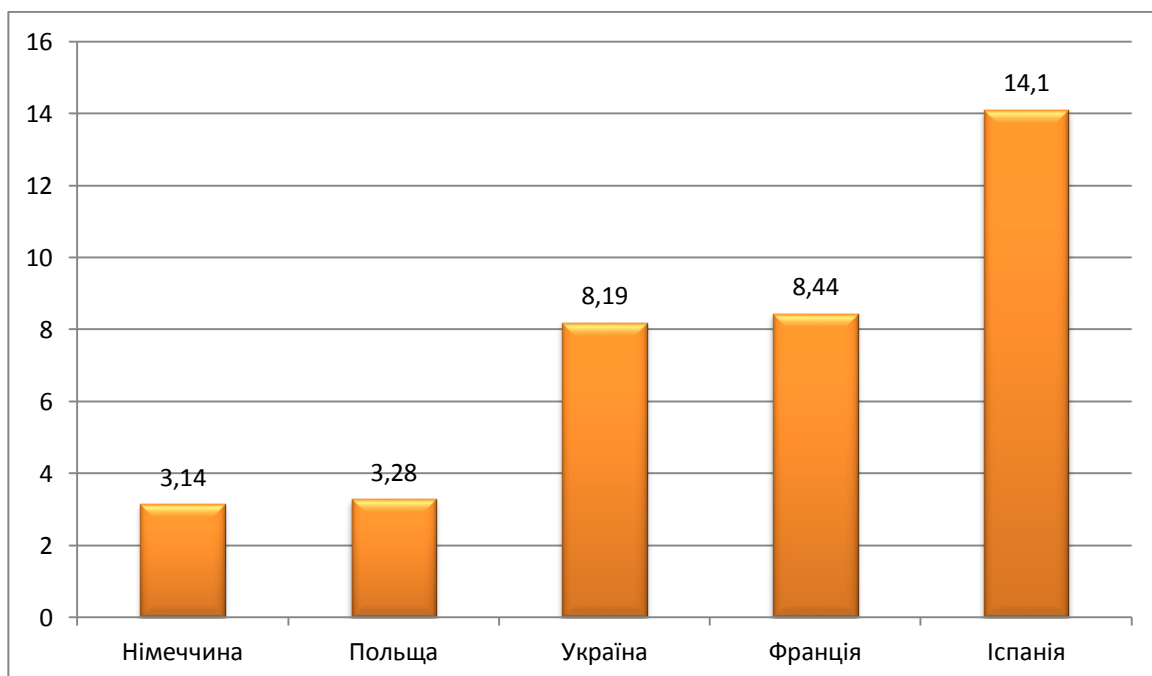

Рис. 1.5. Рівень безробіття на основі ІЛО, %

Також доцільно звернутися до терміну конкуренція, яка є однією із основоположних граней ринку та пояснена А. Смітом як «процес реакції на нову силу та спосіб досягнення нової рівноваги» [8].

В сучасних умовах, поняття доповнюється та більш повно розкривається Ю. Шемшученком [9] «як економічне суперництво між відокремленими товаровиробниками для задоволення своїх інтересів, вигідні умови виробництва та збуту товарів з метою одержання більш високого прибутку; також змагальність підприємців, коли їх самостійні дії обмежують можливості кожного з них впливати на загальні умови реалізації товарів на ринку і стимулюють виробництво необхідної споживачеві продукції».

Тому наразі, в сучасних та нестримних умовах розвитку, конкурентний простір на ринку праці стимулює роботодавців розширювати компетентнісні межі професійних якостей та практичних навичок. А саме, в контексті постійного підвищення кваліфікації, паралельного навчання, саморозвитку, а також, дуже важливим моментом приділяється увага робітнику як особистості, внутрішнім якостям. У зв'язку із вищезгаданими критеріями, виникає необхідність на даному полі протистоянь показувати рівень своєї конкурентоспроможності, через актуальні інформації, набуття нових знань в актуальній сфері.

Підвищення кваліфікації сьогодні є одним із найпопулярніших і найбільш динамічним методом удосконалення не тільки професійних, але особистісних якостей людини. Адже, дане направлення дає змогу критично та креативно відноситися до процесу навчання, де надається можливість самостійно розпоряджатися та обирати інформацію та джерела для своєї роботи. Тому зміни в зовнішньому та внутрішньому робочому середовищі обумовлені необхідністю потреб в розвитку та зростанні.

Відповідно до цього, учасники, які фігурують на ринку праці мають переваги (рис. 1.6) та можливість втримати свої позиції, завдяки цьому виникає такий процес як конкурентоспроможність, що функціонує як невід'ємна ланка.

Конкурентні переваги на ринку праці для наступних категорій:

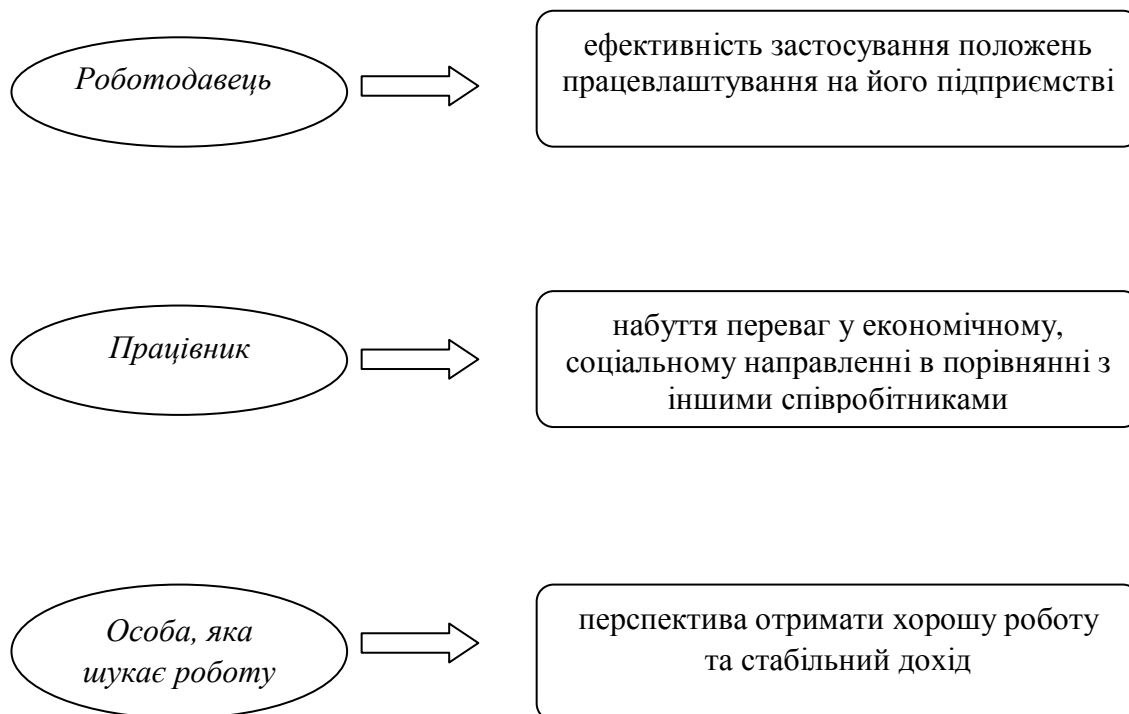

Рис. 1.6. Категоріювання на ринку праці за конкурентними перевагами

Таким чином, для кожного із вищезазначених категорій конкурентні переваги дорівнюють втіленню економічних інтересів, а підтримання на постійному рівні повинне забезпечувати конкурентоспроможність. Механізм дії даного явища окреслює співвідношення оціночних характеристик та відмінювання серед властивостей робочої сили не тільки в контексті продукту трудової діяльності, але й виокремлених переваг безпосередньо вакантних місць. Тому, оплата трудової діяльності та її умови виступають важливим фактором забезпечення мотиваційної складової.

2. АНАЛІЗ УКРАЇНСЬКОГО РИНКУ ПРАЦІ: ОСНОВНІ КОНКУРЕНТНІ ПЕРЕВАГИ

Сучасний стан ринку праці в Україні має досить неоднозначні тенденції розвитку, оскільки негативного впливу зазнав не тільки світовий, але й вітчизняний у зв'язку із пандемією коронавірусу. При тому, сформувалися декілька критично важливих для економіки траєкторій руху: зміни у внутрішньому та зовнішньому ринках, міграція активної частини населення за кордон, адже нині Україна виступає як експортер робочої сили, хоча відмічається тенденція до зростання кількості іноземних громадян.

Відносно зайнятості населення, необхідно розглянути рис.2.1, який показує наявний стан за 9 місяців 2019 - 2020 років.

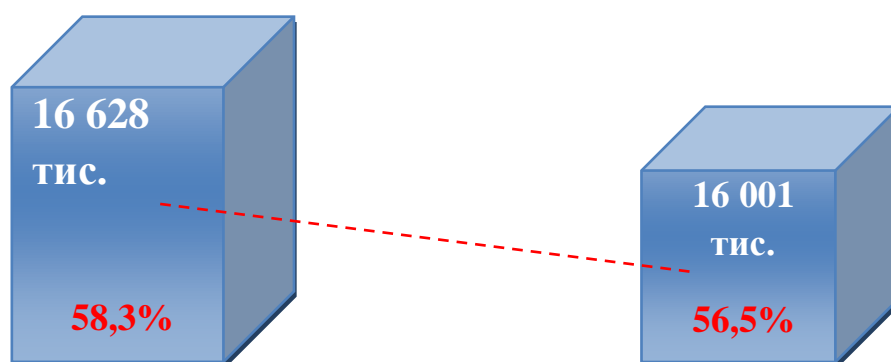

Рис. 2.1 Зайняте населення у віці 15-70 років (чисельність та рівень)

[20]

Відповідно до статистичних даних, кількість найнятого населення у віці 15 – 70 років за 9 місяців 2020 року в порівнянні з 9 місяцями 2019 року, зменшилося 627 тис. осіб та становила 16, млн. осіб. Рівень зайнятості скоротився з 58,3% до 56,5%.

Відносно обсягів безробіття, за методологією МОП було визначено кількість безробітного населення, яке зображено на рис.2.2.

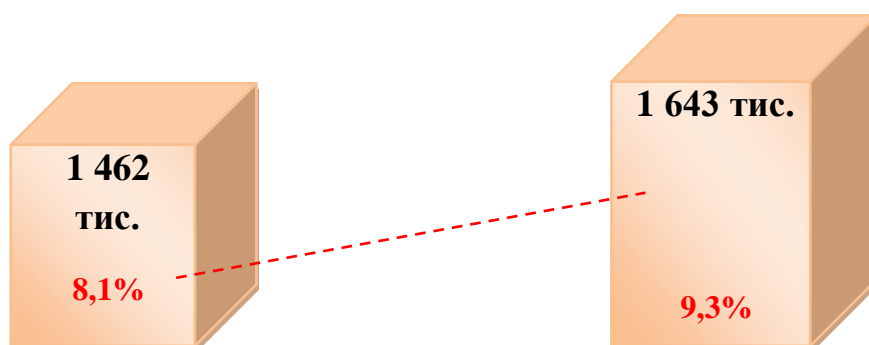

Рис. 2.2. Безробітне населення у віці 15-70 років (чисельність та рівень за МОП) [20]

Статистичні дані кількості безробітного населення у віці 15 – 70 років, за 9 місяців 2020 року в порівнянні з 9 місяцями 2019 року, позують зростання на 182 тис. осіб та загальною цифрою 1,6 млн. осіб. Рівень безробіття повільними темпами збільшився від 8,1% до 9,3%.

Зростання рівня безробіття відбулося серед усіх громадян, згідно з віковими групами на рис. 2.3.

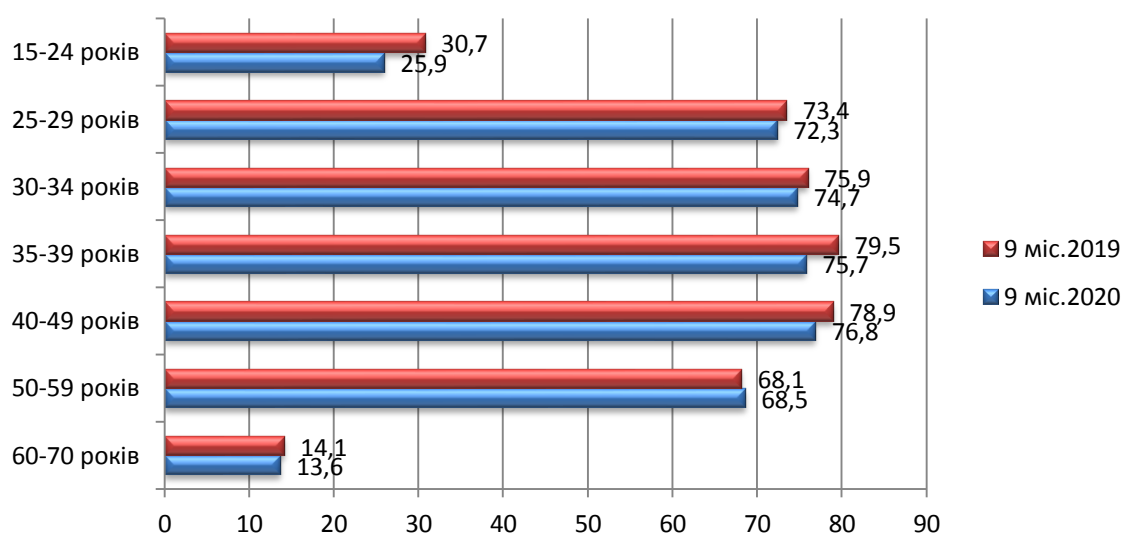

Рис. 2.3. За віковими групами (%) [20]

Згідно з даними, найнижчий рівень безробіття спостерігається серед осіб у віці 30 – 34 роки, в той же час молоді до 25 років цей показник становив 19,3% робочої сили відповідного віку.

За місцем проживання (міське поселення та сільська місцевість) проходять також зміни у структурі та спостерігається наступна ситуація, яка відображена на рис. 2.4.

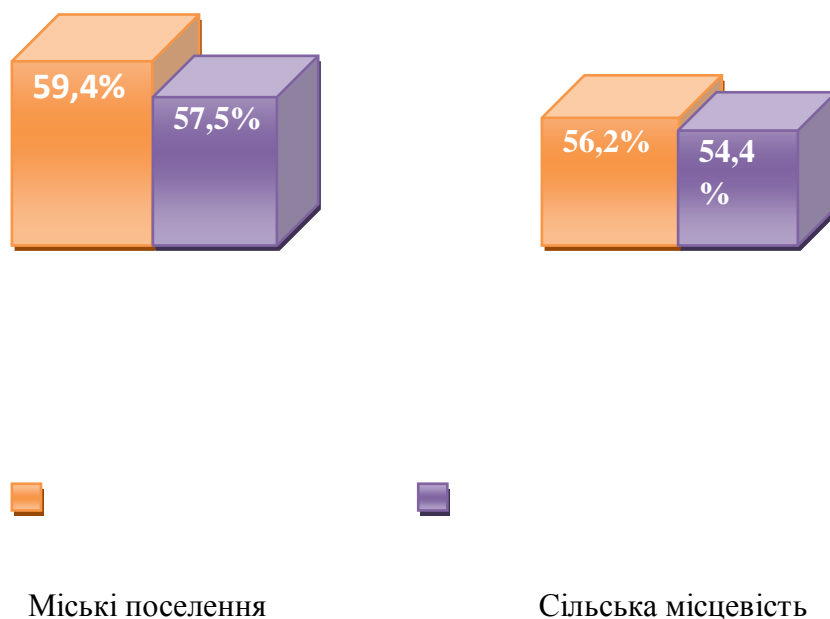

Рис 2. 4. Ситуація на ринку за місцем проживання [2]

Зменшення обсягів рівня безробіття відбулося у міських поселеннях та сільській місцевості серед жінок та чоловіків рис. 2.4, рис.2.5.

У міських поселеннях кількість безробітного населення у віці 15 – 70 років складає 101 тис. осіб (до 1079 тис. осіб), а рівень безробіття зменшився за 9 місяців 2019 року в порівнянні з 9 місяцями 2020 року зменшився із 59,4% до 57,5%.

У сільській місцевості кількість безробітного населення зменшилося на 81 тис. осіб, рівень безробіття знизився від 56,2% до 54,4%.

Серед жіночого безробіття рівень зменшився із 53,2% до 51,5% у порівнянні 9 місяців 2019 із 9 місяцями 2020 року, а серед чоловіків рівень безробіття зменшився із 64,1% до 62,0%.

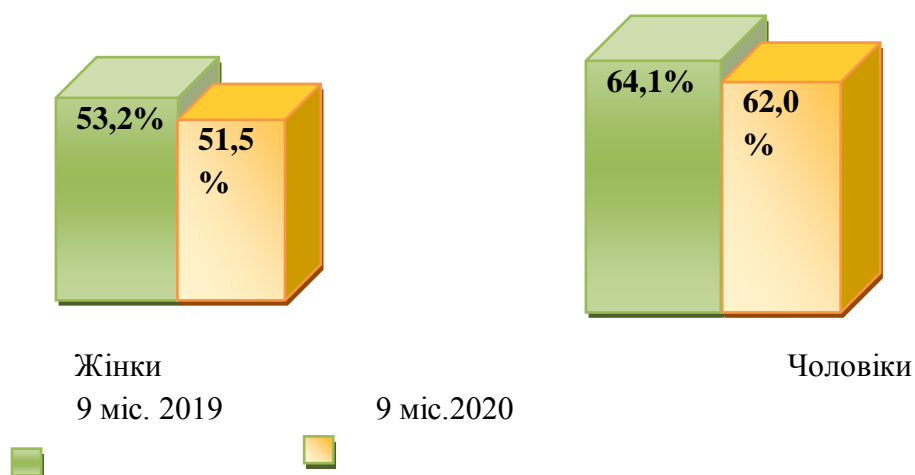

Рис. 2.5. Гендерна ситуація на ринку праці [20]

Відносно зайнятості населення у неформальному секторі економіки, ситуація виглядає наступним чином рис. 2.6.

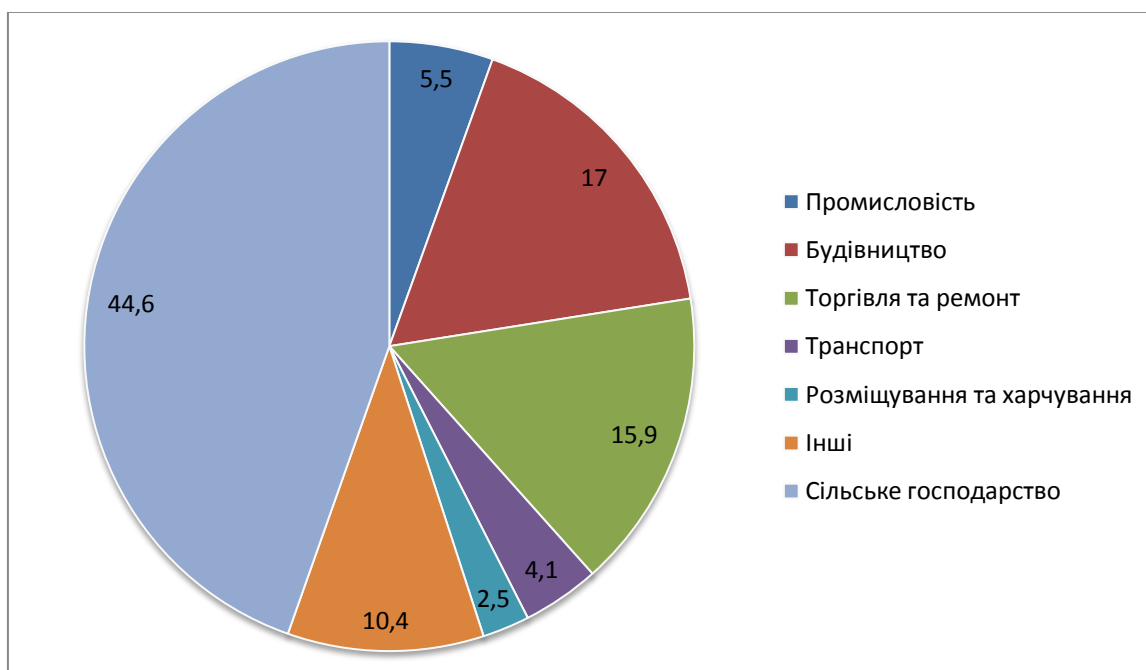

Рис. 2.6. Структура зайнятих у неформальному секторі за видами діяльності (%) [20, 21]

Кількість громадян у віці 15 – 70 років, зайнятих у неформальному секторі економіки за 9 місяців 2019 року в порівнянні із 9 місяцями 2020

року. Зменшилася на 218 тис. осіб та становить 3,3 млн. осіб. Серед видів економічної діяльності, найбільш поширеною неформальна зайнятість була у сільському, лісовому та рибному господарствах (45 %), у будівництві (17 %), а також оптовій та роздрібній торгівлі, ремонті транспортних засобів (15,9 %).

Згідно зі структурою вакансій ситуація на ринку праці відповідає наступній ситуації рис. 2.7.

Рис. 2.7. Структура вакансій, зареєстрованих в центрах зайнятості станом на 1 грудня 2020 року (%) [20,21]

Станом на 1 грудня 2020 року кількість вакансій, заявлених роботодавцями до державної служби зайнятості становила 58 тис. осіб. За видами економічної діяльності, переважна більшість вакансій пов'язана із переробною промисловістю, оптовою та роздрібною торгівлею, сферою освіти та транспортними послугами.

Розмір середньої заробітної плати порівняно з відповідним порівняльним роком, зріс на 17 % та становив 12,0 тис. грн. (рис.2.8).

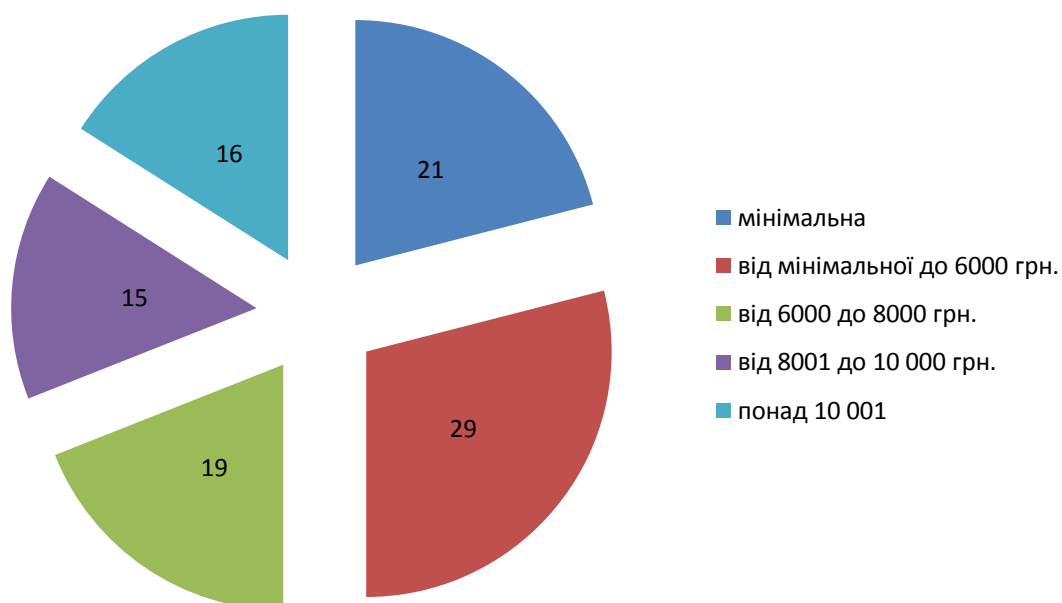

Рис. 2.8. За розмірами заробітної плати (%) [20,21]

У професійному розрізі вакантна структура та найбільш популярні професії представлені на рис. 2.9 та в таблиці 2.1.

Рис. 2.9. Структура вакансій за професійними групами, % [20]

У професійному напрямку найбільше вакансій подано за наступними категоріями (табл. 2.1) [20].

Таблиця 2.1

Найпопулярніші професії на ринку праці

Професійні групи	Назва професії	
Кваліфіковані робітники з інструментом	- Швачка - Слюсар-ремонтник - Електромонтер - Електрозварник - Слюсар - сантехнік	- Монтер колій - Маляр - Слюсар аварійних робіт - Пекар
Робітники з обслуговування, експлуатації устаткування та машин	- Оператор – машиніст - Водій - Водій (тролейбуса, трамвая) - Тракторист	- Оператор заправних станцій - Дорожній ремонтник - Токар - Фрезерувальник
Професіонали	- Інспектор - Інженер - Провізор - Лікар	- Вчитель - Вихователь - Психолог - економіст
Працівники сфери торгівлі та послуг	- продавець - кухар - перукар - охоронник	- поліцейський - офіціант - бармен - помічник вихователя
Некваліфіковані працівники	- підсобний робітник - сторож - вантажник - дворник	- комірник - прибиральник
Фахівці	- сестра медична - фармацевт - електрик - технік	- механік - електромеханік - фельдшер - бухгалтер
Керівники, менеджери	- майстер - головний бухгалтер - завідувач господарства	- начальник відділу поштового зв'язку - менеджер зі збуту

Отже, ситуація на ринку праці виглядає наступним чином: 23,5% кваліфікованих робітників із інструментом (швачка, слюсар-ремонтник, електромонтер, електрозварник, слюсар – сантехнік, маляр, пекар); 16,7% робітників із обслуговування, експлуатації устаткування та машин (оператор – машиніст, водій, тракторист, оператор заправних станцій, дорожній ремонтник, токар); 13,1% професіонали (інспектор, інженер, провізор, лікар, вчитель, вихователь, психолог, економіст); 11,9% працівники сфери торгівлі та послуг (продавець, кухар, охоронник, офіціант, бармен, перукар); 12,4% некваліфіковані працівники (підсобний робітник, сторож, вантажник,

двірник, комірник, прибиральник); 11,8% фахівців (сестра медична, фармацевт, електрик, технік, механік, електромеханік, фельдшер, бухгалтер); 5,2% керівники та менеджери (менеджер, головний бухгалтер, майстер, завідувач господарства, начальник відділу поштового зв'язку).

До найбільш популярних наразі відносяться компанії, що займаються логістичними або транспортними послугами, також значне місце посідає сфера будівництва. Проте, попри загальноукраїнський спад, активність спостерігається у таких сферах як, роздрібна та оптова торгівля (для цього напрямку, поширеними залишаються вакансії менеджерів з продажу та продавці – консультанти).

Ситуація відносно заробітної плати у вакансіях на ринку праці за професійними групами, представлена на рис. 2.10.

Рис. 2.10. Заробітна плата за професійними групами [20,21]

У середньому по Україні заробітна плата у професійному розрізі становить 7 443 грн. Одні з найбільших, отримують робітники із обслуговування, експлуатації устаткування та машин близько 8 600 грн, середню ланку займають професіонали – 7 000 грн., нижчу ланку посідають найпростіші професії, отримуючи 5 900 грн.

Рівень безробіття почав швидко подібними темпами зростати в квітні із початком карантину, статистичні дані представлені в таблиці 2.2 [20].

Таблиця 2.2

Показники діяльності Державної служби зайнятості у січні – листопаді 2019-2020 рр.

Показник	2019 р.	2020 р.	зміна значення	
			%	+ (-) тис. осіб
Всього отримували послуги, тис. осіб	2 005,7	2 074,5	103,4	68,8
з них, мали статус безробітного, тис. осіб	937,5	1 138,1	121,4	200,6
з них, отримали статус безробітного за період карантину (з 12 березня по 30 листопада)	462,2	641,2	138,7	179,0
Всього отримали роботу (у т.ч. до набуття статусу безробітного), тис. осіб	789,8	581,1	73,6	-208,7
з них, працевлаштовано за період карантину (з 12 березня по 30 листопада)	653,6	433,6	66,3	-220,0
Працевлаштовано безробітних, тис. осіб	372,2	365,6	98,2	-6,6
з них, працевлаштовано безробітних за період карантину (з 12 березня по 30 листопада)	311,9	297,4	95,4	-14,5
Кількість роботодавців, які надали інформацію про вакансії, тис. одиниць	198,9	165,0	83,0	-33,9
Кількість вакансій, тис. одиниць	1 104,9	798,2	72,2	-306,7
з них, зареєстровано за період карантину (з 12 березня по 30 листопада)	837,3	521,2	62,2	-316,1

Відповідно до офіційних статистичних даних, на період карантину з 12 березня по 30 листопада статус безробітного отримали 641 тис. осіб, за сприянням центрів зайнятості було працевлаштовано 581 тис. осіб, а з них на період карантину 433,6 тис. осіб. В загальному послугами скористалося 2 074,5 млн. осіб.

За професійними групами у січні – листопаді за сприяння Державної служби зайнятості було працевлаштовано велика кількість безробітних (рис. 2.11).

Рис. 2.11. Працевлаштовано безробітних за професійними групами (структура, %) січ-лис 2020 [20]

Найбільший відсоток працевлаштованих припав на робітників із обслуговування, устаткування та машин – 31,4%, на середніх позиціях знаходяться найпростіші професії – 13,5% та кваліфіковані робітники із інструментом – 10,3% відповідно, найменший відсоток відноситься до технічних службовців 3,8%.

Під час дії карантину фахівці центрів зайнятості надавали кваліфіковану та професійну допомогу щодо питань працевлаштування, проводилося підготовка та перепідготовка кадрів, консультації відносно всіх поставлених питань та безпосередньо послуги надавалися із дотриманням протиепідеміологічних правил щодо запобіганню поширення корона вірусу.

У період дії карантину з 12 по 30 листопада проводилися заходи, які сприяли зменшенню рівня безробіття, окрема через спеціальний механізм

підтримки працівників у період дії карантину, матеріальну допомогу та поширення дистанційної допомоги через онлайн – портал «Дія» (рис.2.12).

Рис. 2.12. Заходи у період дії карантину [20]

Удар по українській економіці та ринку праці через коронавірус був значний, проте після призупинення росту безробіття ситуація почала вирівнюватися, а економіка відновлюватися. А ситуація, яка наразі склалася в Україні, дозволяє стверджувати, що пандемія свого роду сприяла наступним моментам відносно ринку праці: по - перше, було переглянуто питання оптимізаційних витрат, а також механізми мотивації працівників: по – друге, відбувся різкий скачок рівня конкуренції на ринку праці; по - третє, зменшення одних робочих місць, змінилося збільшенням інших вакансій. Тому, неможливо однозначно стверджувати, що ситуація із конавірусом тільки негативним чином вплинула на український ринок праці.

3. СТРАТЕГІЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ РИНКУ ПРАЦІ ЯК ДРАЙВЕРУ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ УКРАЇНСЬКОЇ ЕКОНОМІКИ

Український ринок праці продукує не тільки в умовах євроінтеграційних та глобалізаційних процесів на основі загальноновизнаних світових трендів, але й функціонує з урахуванням значних структурних диспропорцій за рахунок складної політичної ситуації, коронавірусної кризи, міграційних процесів. Хоча в сучасних трансформаційних перетвореннях, технології допомагають отримувати конкурентну перевагу, проте вкрай важливо не дозволити втратити працівникам своєї самобутності на робочому місці. Такий динамізм поглиблює суперечності в контексті ефективного реагування на соціально-економічні зміни.

Тому, для подальшого вирішення таких диспропорцій необхідно розглянути питання безробіття (рис. 3.1) та відтоку населення у галузевому розрізі і відповідно до цього формувати певну програму подальших дій.

Кількість зареєстрованих безробітних, всього

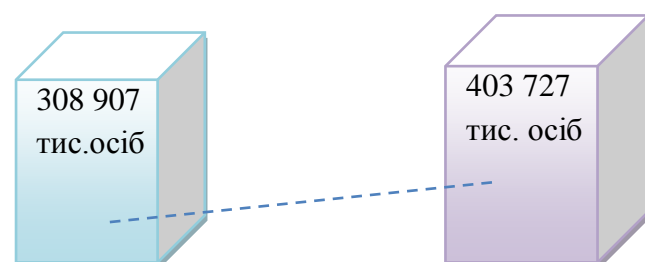
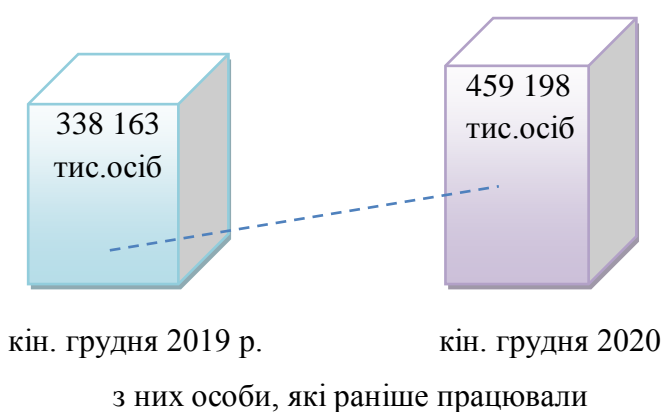

Рис. 3.1. Кількість зареєстрованих безробітних за видами економічної діяльності на кінець грудня 2019-2020 років [20, 21].

Кількість зареєстрованих безробітних (121 035 тис. осіб) та з них осіб, що раніше працювали (94 820) за видами економічної діяльності на період кінця грудня 2019 року до відповідно кінця грудня 2020 року, дозволяє стверджувати про збільшення кількості безробітного населення.

Ситуація, що склалась на українському ринку праці стосовну відтоку за галузями дозволяє виділити топ-5 напрямлень економічної діяльності із найбільшими показниками стрибкоподібного збільшення кількості зареєстрованого безробітного населення (рис. 3.2.).

Рис. 3.2. Топ-5 видів економічної діяльності із найбільшим показником збільшення кількості безробітних [20, 21].

Відповідно до вищевказаного рисунку, можна зробити висновок, що найбільше постраждали такі види економічної діяльності, як Тимчасове розміщування та організація харчування – 7 195 тис. осіб; Охорона здоров'я

та надання соціальної допомоги – 8 082 тис. осіб; Державне управління та оборона, обов'язкове соціальне страхування – 11 324 тис осіб; Переробна промисловість – 16 001 тис. осіб; Оптова, роздрібна торгівля, ремонт автотранспортних засобів та мотоциклів – 28 102 тис. осіб. Також, необхідно зазначити, що у сільському, рибному та водному господарствах спостерігається зменшення на 6 186 тис. осіб.

Територіальний розріз за відповідними видами економічної діяльності показує наступну ситуацію (рис. 3.3)

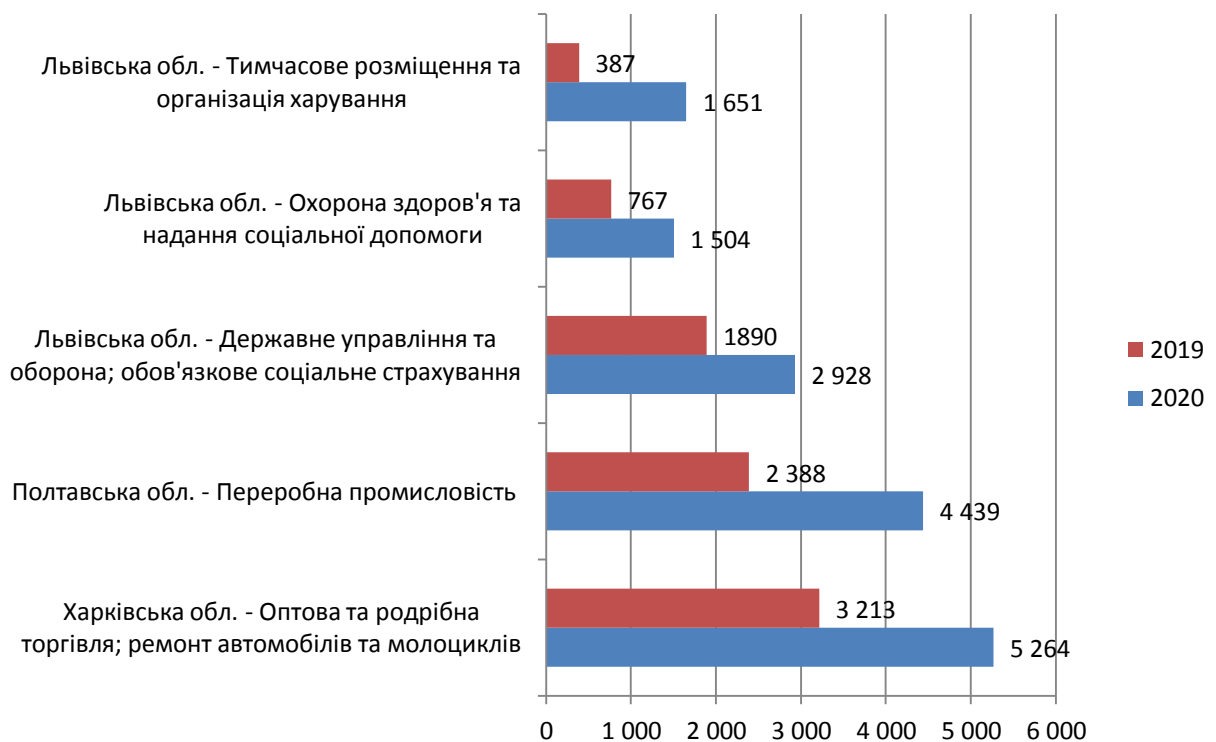

Рис. 3.3. територіально – обласний розріз відносно відтоку населення за видами економічної діяльності [20, 21].

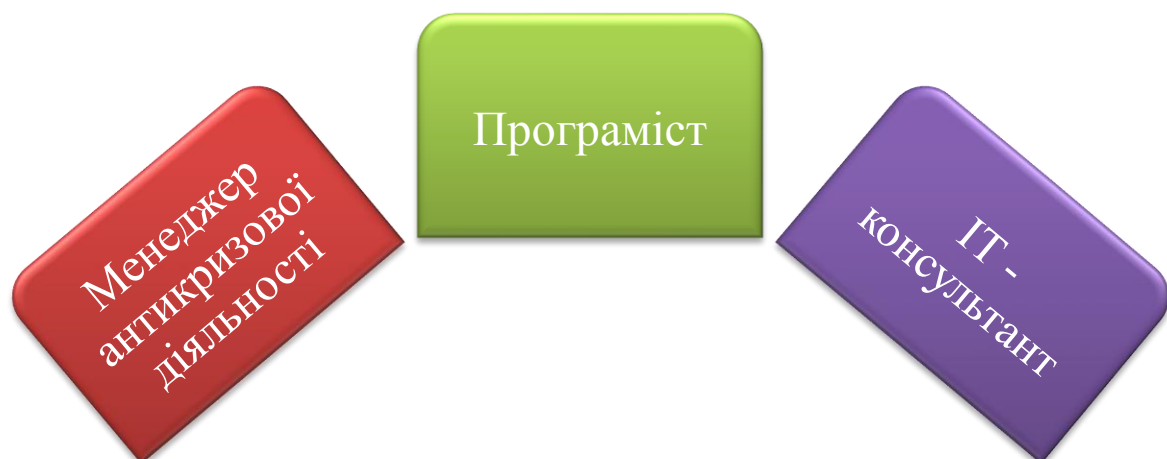
Відповідно до вищевказаного рисунку, сформованого рейтингу постраждалих галузей та співвідношення статистичних даних по всіх областях України на кінець грудня 2019 року відповідно до кінця грудня 2020 року, можна стверджувати, що найбільшого удару зазначала Львівська область за трьома напрямками, а саме: Тимчасове розміщення та організація

харчування – 1 264 особи, Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги – 767 осіб, Державне управління та оборона, обов'язкове соціальне страхування – 1 038 осіб; Полтавська область – втратила позиції відносно Переробної промисловості – 2 051 осіб; Харківська область – Оптова та роздрібна торгівля, ремонт автотранспортних засобів та мотоциклів – 2 051 осіб.

Вищезгадана ситуація потребує злагоджених дій, адже розвиток ринку праці в корона вірусних умовах вніс свої корективи не тільки в повсякденне та робоче життя, але й знаним чином дестабілізував українську економіку. Відразу це позначилось на кволих ділянках ринку праці, кардинально відбилося на малому та середньому бізнесі, який був не готовий до таких втрат.

В найближчому майбутньому закінчиться попит на одні професії й трансформується в злиття з іншими, адже час офісної сфери минув і розпочався «дистанційний або віддалений» напрям роботи. Звісно, такі зміни призводять до руху та впровадження сучасних технологій, що можна відзначити як позитив. Також, необхідно зазначити, що основоположною часткою в ринку робочої сили є та буде медична сфера, яка є найнеобхіднішою в таких складних умовах.

На основі всіх даних та ситуації, яка наразі складається в українському ринку праці, найпопулярнішими професіями будуть:

Зробити, остаточні висновки, відносно ринку праці залишається складним завданням, проте значна частина успіху залежить від ефективності проти епідеміологічних заходів та сприянню бізнесу незалежно від його розмірів. Тому, в такий швидкозмінний етап нашого життя необхідно також потурбуватися і про незахищені верстви населення через формування не тільки матеріальної допомоги, але й процесу заохочування.

Дії держави відносно функціонування та розвитку українського ринку праці мають бути спрямовані на реалізацію раціональних інфраструктурних проєктів, які відновлять економічний потенціал та залучать робочу сил. Тому суспільні зусилля та підтримка влади – виступають умовами протидії коронавірусної проблеми. А взаємодія між роботодавцями та робітниками надасть новий подих для розвитку та відновлення економіки України.

ВИСНОВКИ

1. В процесі дослідження систематизовано поглядів представників шкіл економічної теорії на поняття «ринку праці». Визначено найбільш ефективні методи оцінювання ринку праці.

Доведено, що для моніторингу всіх закономірностей та міжнародних відмінностей доцільно використовувати обчислення та співвідношення у глобальній системі результатів відносно визначення індексу здорового ринку праці. Результати доповнюють інтегрованим підходом ІЛО із чітким вимірюванням та розподілом. Відповідно до проведеного аналізу визначено основні конкурентні переваги учасників ринку праці.

2. Доведено, що сучасний стан ринку праці в Україні має досить неоднозначні тенденції розвитку, оскільки зазнав негативного впливу пандемії коронавірусу. При тому, сформувалися декілька критично важливих для економіки траєкторій руху: зміни у внутрішньому та зовнішньому ринках, міграція активної частини населення за кордон.

Серед найбільш популярних напрямів на ринку праці є компанії, що займаються логістичними або транспортними послугами, також значне місце посідає сфера будівництва.

Доведено, що пандемія сприяла наступним моментам відносно ринку праці: по - перше, було переглянуто питання оптимізаційних витрат, а також механізми мотивації працівників: по – друге, відбувся різкий скачок рівня конкуренції на ринку праці; по - третє, зменшення одних робочих місць, змінилося збільшенням інших вакансій.

3. Нами сформованого рейтинг постраждалих галузей та співвідношення статистичних даних по всіх областях України на кінець грудня 2019 року відповідно до кінця грудня 2020 року.

Дії держави відносно функціонування та розвитку українського ринку праці мають бути спрямовані на реалізацію раціональних інфраструктурних проєктів, які відновлять економічний потенціал та залучать робочу силу.

На фоні трансформаційних процесів, які відбуваються в Україні, зміни в сфері ринку праці підвищують питання зв'язку конкурентоспроможності між країною та працездатною частиною населення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Смит А. Исследования о природе и причинах богатства народов. М. Л.: Госполитздат, 1935. В 2-х т. Т. 1. 361 с.; Т. 2. 43 с.
2. Штундер І.О. Теорії ефективної зайнятості та їх еволюція в економічній науці: Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія «Економіка і право», 2012. Вип. 20. С. 45–52.
3. Швець В.Я. Аналіз моделей ринку праці: теоретичне та практичне значення /за ред. В.Я. Швець, Н.Ф. Єфремова, В.О. Галаганов: Економіка та держава, 2015. № 2, С. 70–74.
4. Федотова Т.А. Ринок праці : навч. посіб. Дн-ськ : ДНУ, 2012. 184 с.
5. Болтанські Л., Кьяпелло Е. Новый дух капитализма. М.: Новое литературное обозрение, 2011. С. 395, 404
6. Мочерний С., Устенко О. Ринок праці та ринок робочої сили й тенденції до гармонізації в ЄС. Вісник Тернопільської академії народного господарства, 2000. №15. Ч.2. С. 62-67.
7. Бараник З.П. Методичні підходи до оцінки функціонування ринку праці: Ринок праці та зайнятість населення, 2007. №1. с. 13-18.
8. Стиглер Дж. Совершенная конкуренция : исторический ракурс. URL: http://gallery.economicus.ru/cgi-bin/frame_rightn.pl?type=in&links=../in/stigler/works/stigler_w4.txt&name=stigler&img=works_small.gif
9. Юридична енциклопедія: В 6 т. /Редкол.: Ю70 Ю. С. Шемшученко (голова редкол.) та ін. — К.: «Укр. енцикл.», 1998.
10. Шевченко Л.С. Позикова праця: сутність, ризики, особливості розвитку в Україні: Вісник Національного університету "Юридична академія України імені Ярослава Мудрого". Серія: Економічна теорія та право, 2012. № 1(8). С.121—129. URL: <http://dspace.nu!lau.edu.ua/handle/123456789/1892>
11. Поліщук М.С. Позикова праця як особливий вид нестандартної зайнятості: Правовий вісник Української академії банківської справи, 2010.

№1 (4) С.107-110. URL: http://lib.academy.sumy.ua/library/P_Visnik/Numbers/1_4_2011/04_04_04.pdf

12. Комплексний демографічний прогноз України на період до 2050 р. (колектив авторів)/ За ред. чл. кор. НАНУ, д. е. н., проф. Е.М. Лібанової. К.: Український центр соціальних реформ, 2006. 138 с. URL: www.idss.org.ua/monografii/Prognoz%20Ukrain.pdf

13. Вовк В. А. Сучасні тенденції міжнародної міграції робочої сили в рамках інтеграції України до ЄС: Вісник економіки транспорту і промисловості, 2014. Вип. 45. С. 283-286.

14. Городецька Г. І. Українські мігранти в Іспанії: оселення чи повернення?. Український соціум, 2013. № 2. С. 25-40.

15. Лопух В. «Четверта хвиля» іміграції до США : причини і мотивації Демографія та соціальна економіка. Інститут демографії та соціальних досліджень НАН України, 2016. Вип. 2. С. 44-53.

16. Малиновська О. А. Українсько-португальські міграційні зв'язки та паралелі: Демографія та соціальна економіка , 2015. № 2. С. 93-105.

17. Полковниченко С. О. Особливості європейського вектора трудової міграції населення України / С. О. Полковниченко, В. О. Фуголь. Наук. вісн. Черніг. держ. ін-ту економіки і упр. Сер. Економіка, 2017. Вип. 3. С. 186-191.

18. П'ятковська О. Р. Динаміка обсягів та географічної трансформації зовнішньої трудової міграції українців. Економіка розвитку, 2018. № 2 (58). С. 24-26.

19. Regions and countries .International Labour Organization, 2020. URL: www.ilo.org/global/Regions/lang--en/index.htm

20. Аналітика та статистика. Державна служба зайнятості, 2020.URL: <https://www.dcz.gov.ua/storinka/analitika-ta-statystyka>

21. Статистична інформація . Державна служба статистики України, 2020. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>

22. Про основні засади державної міграційної політики: Закон

України від 14.07.2010 № 6705. URL:
<https://ips.ligazakon.net/document/view/jf56900a?an=12>

23. Звіт щодо методології, організації проведення та результатів модульного вибіркового обстеження з питань трудової міграції в Україні / Міжнародна організація праці. Група технічної підтримки з питань гідної праці та Бюро МОП для країн Центральної та Східної Європи. – Будапешт, МОП, 2019.

24. Дослідження з питань міграції та торгівлі людьми : Україна / GfK Ukraine для Міжнародної Організації з Міграції. URL:
http://iom.org.ua/sites/default/files/pres_kit_gfk_iom2015_ua_fin_3_2.pdf.